

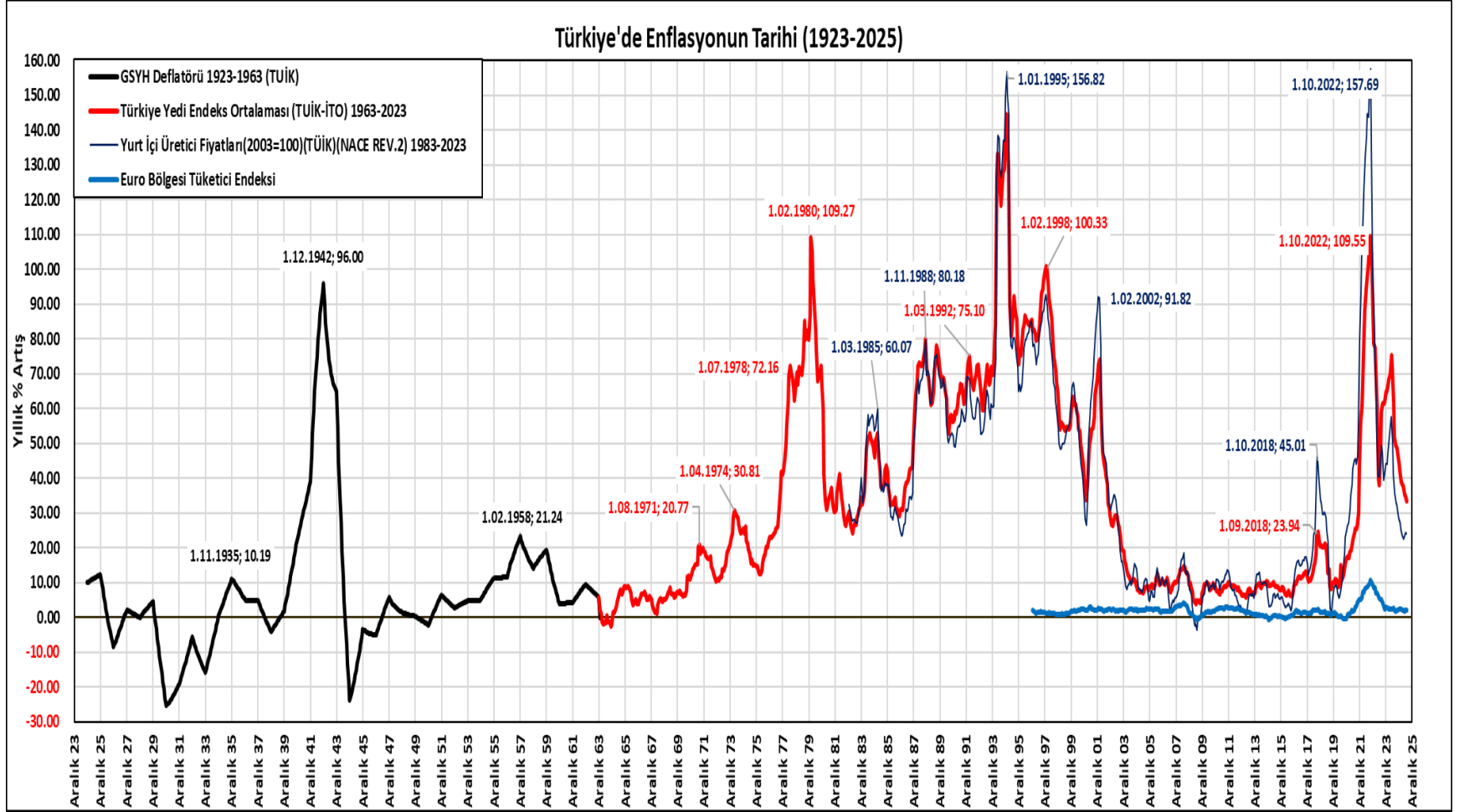
SEDEFED TOPLANTISI

18 Eylül 2025

**HALUK TÜKEL
TÜKEL ARAŞTIRMA**

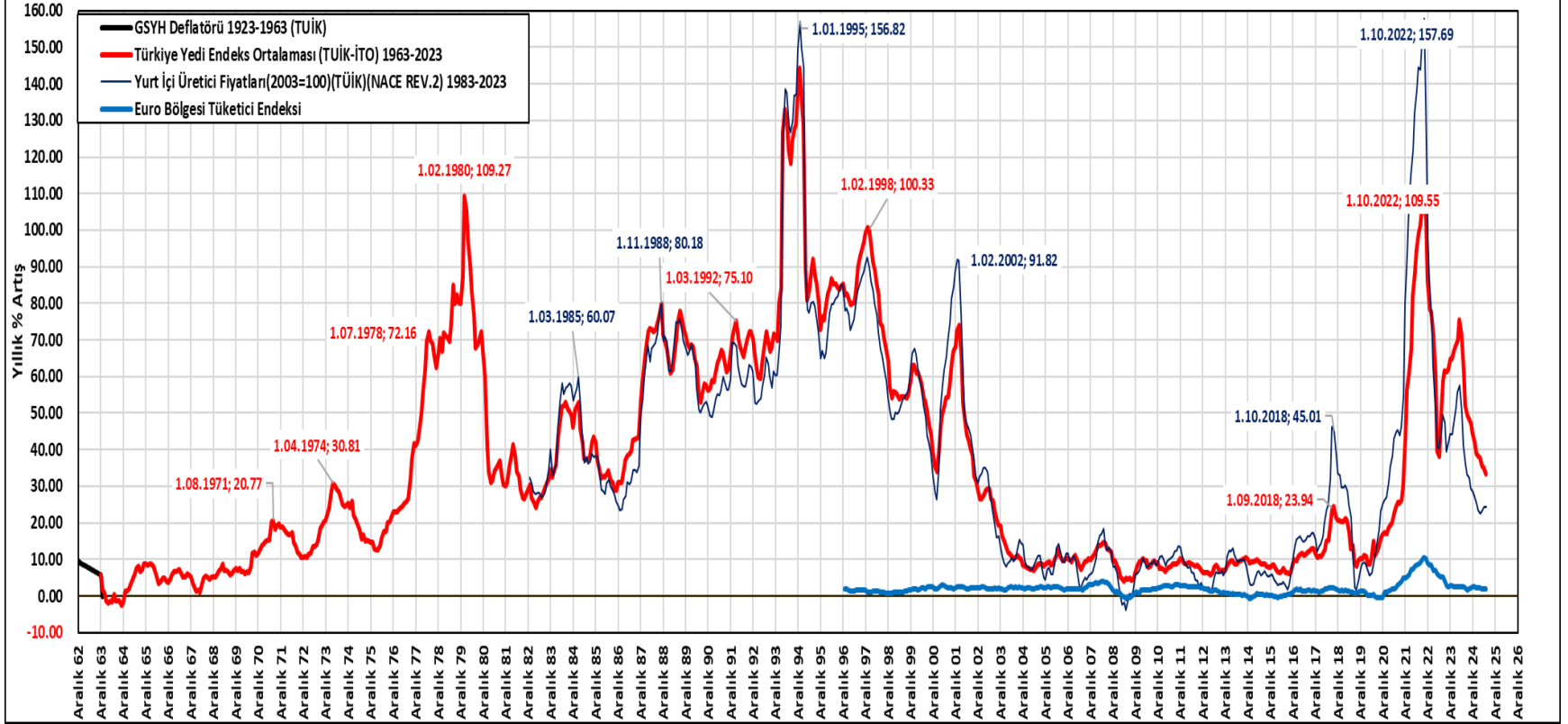
TÜRKİYE’NİN ENFLASYON TARİHİ

Türkiye’de Enflasyon (1923-2025)

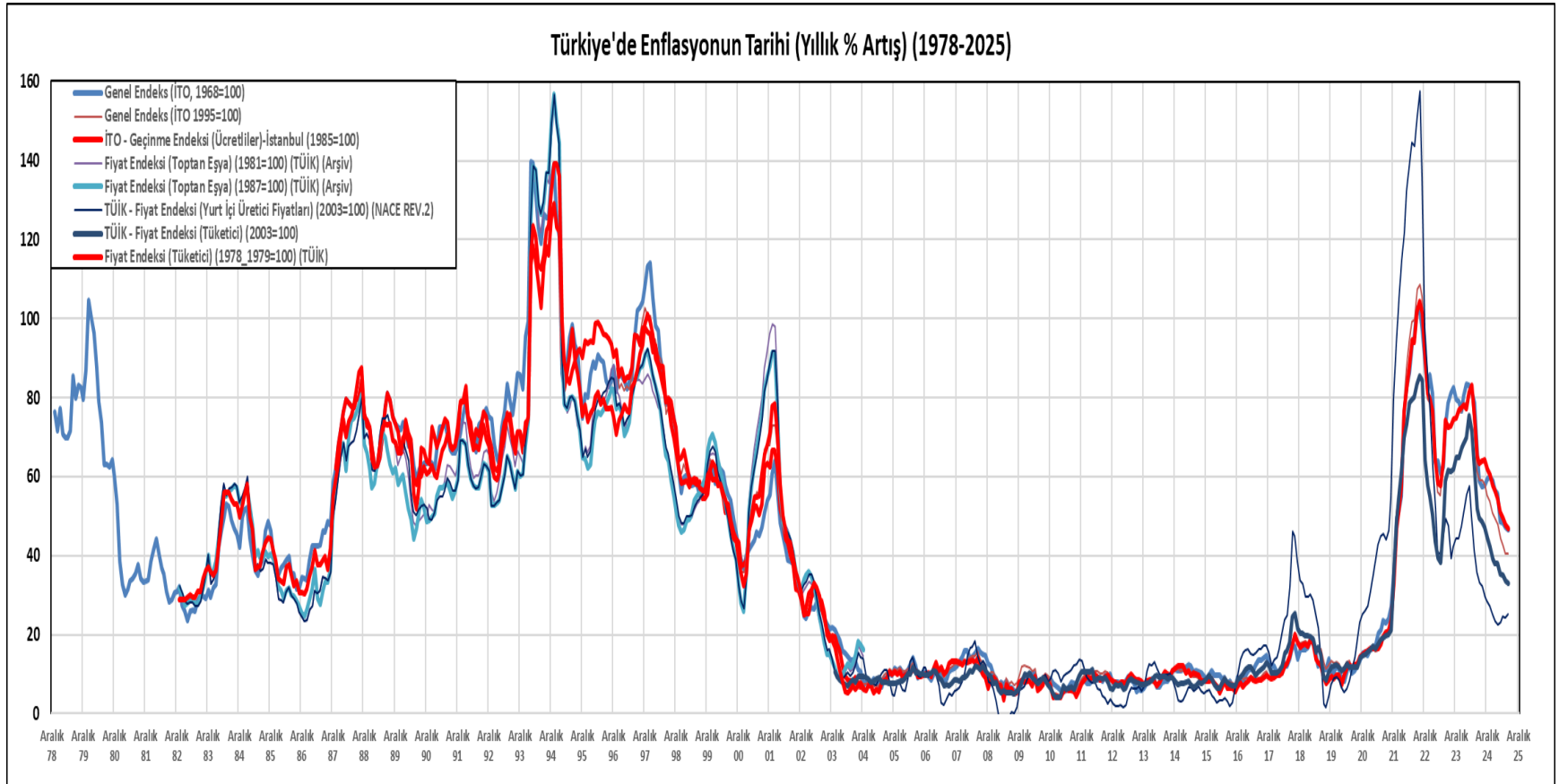

Türkiye'de Enflasyon (1962-2025)

Türkiye'de Enflasyon (1962-2025)

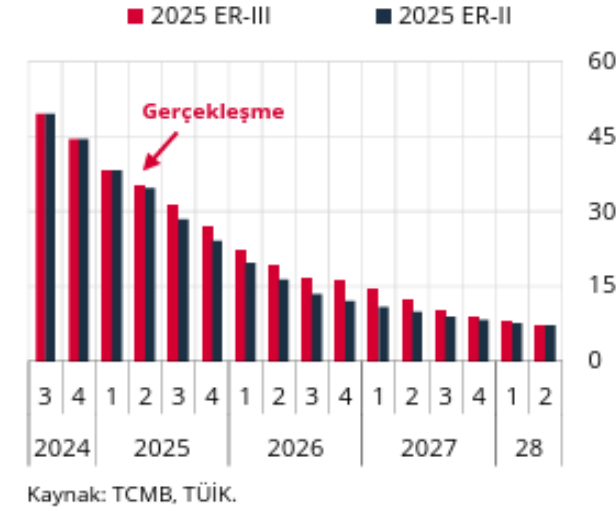
Türkiye’de Enflasyon (1978-2025)

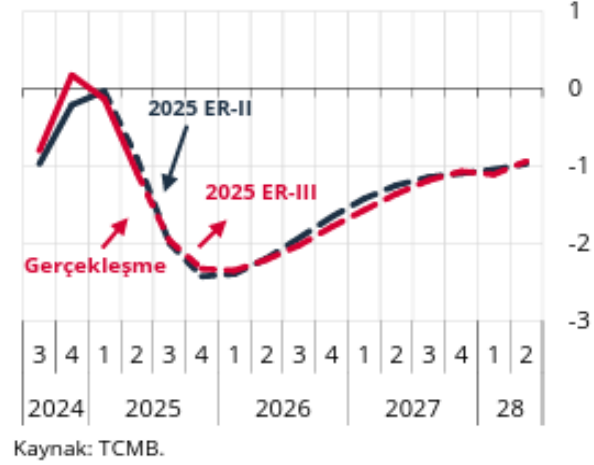
EKONOMİ

Enflasyon Raporu 2025-III | Orta Vadeli Öngörüler

Grafik 3.2.2: Enflasyon Tahmini (Çeyrek Sonu, Yıllık, %)

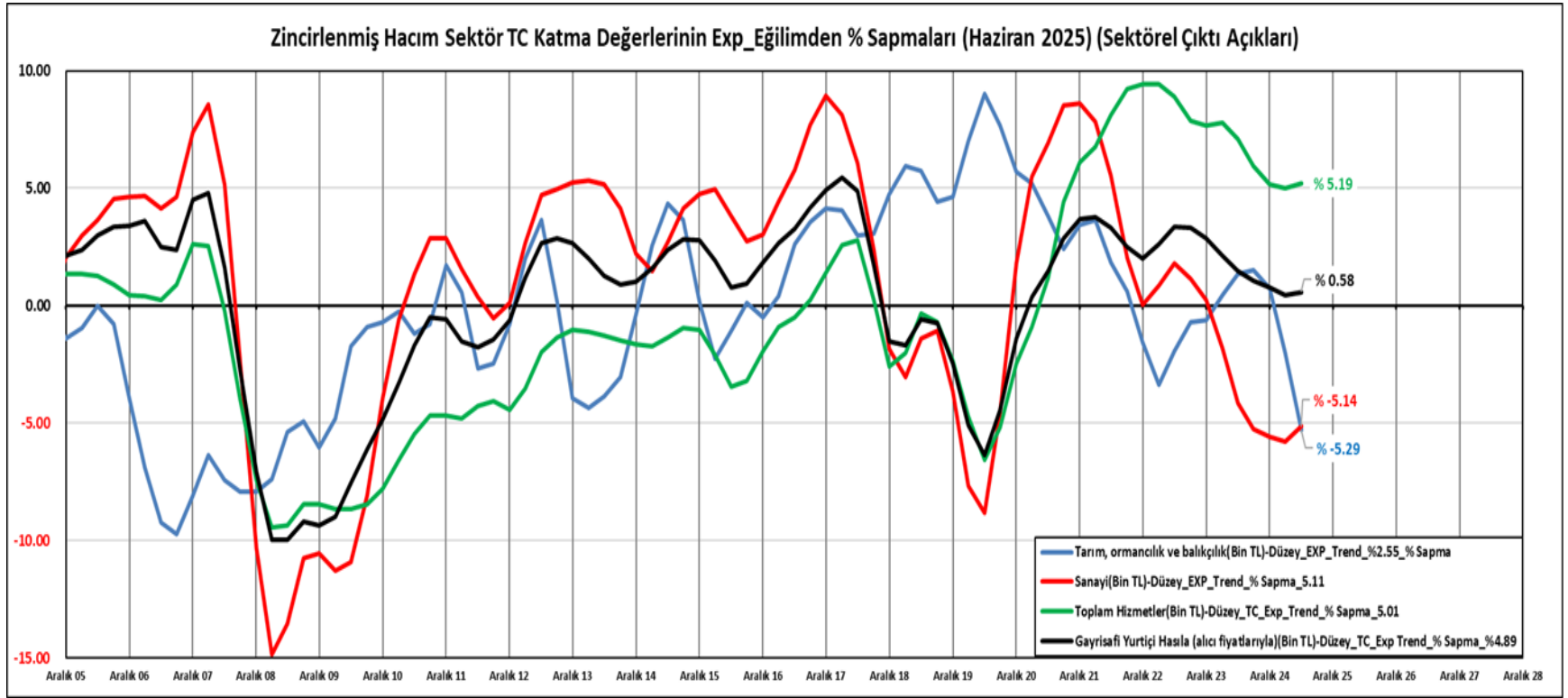

Grafik 3.2.3: Çıktı Açığı Tahmini (%)

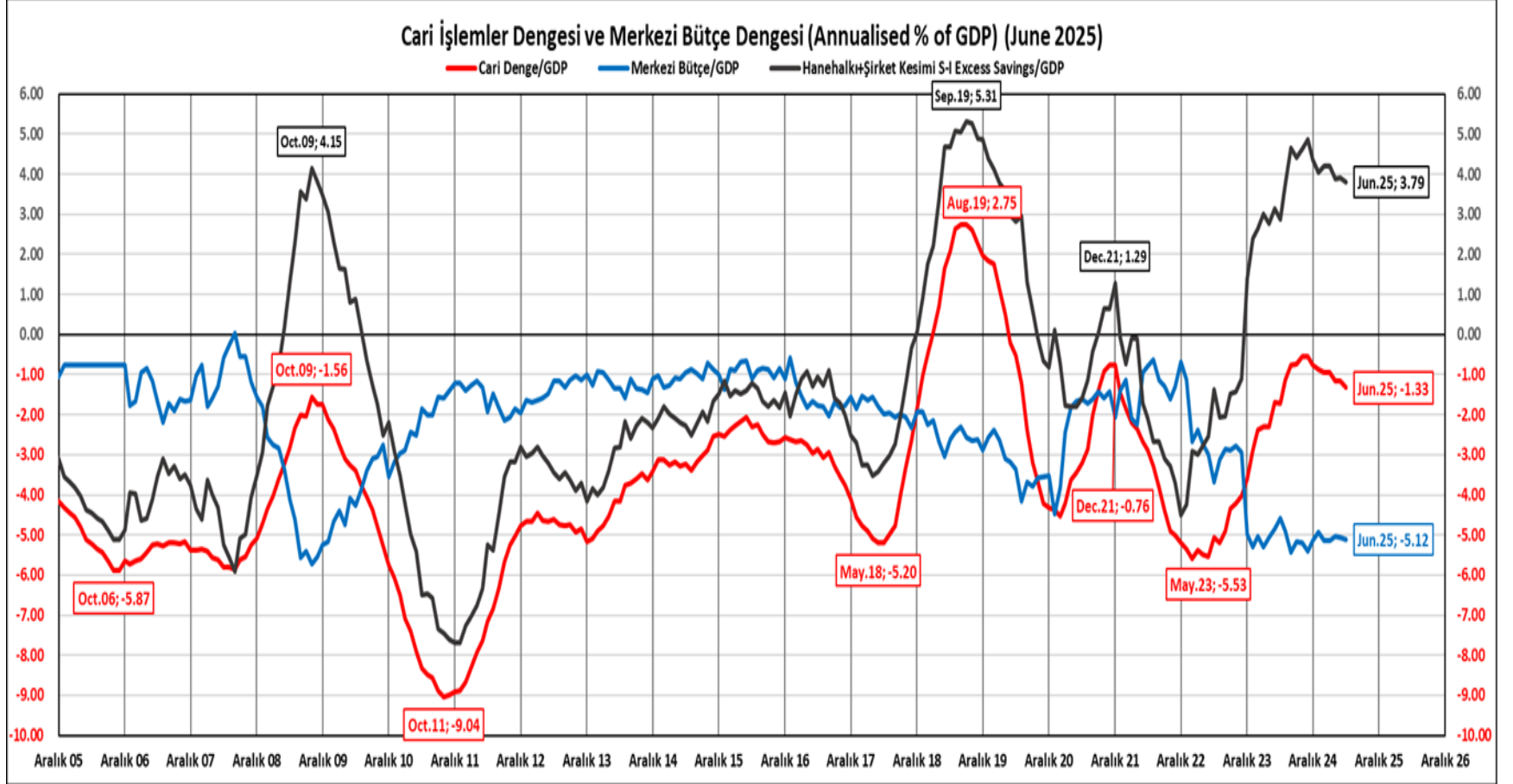
- Tahminler oluşturulurken küresel ticaret politikalarına ilişkin belirsizliklerin bir miktar gerilediği ve ülke risk priminde küresel ya da yurt içi gelişmeler kaynaklı ilave bir artış olmadığı bir görünüm esas alınmıştır.*
- Orta vadeli tahminler üretilirken sıkı para politikası duruşunun fiyat istikrarı sağlanana kadar sürdürüleceği ve ekonomi politikaları arasındaki eş güdümün devam ettiği bir görünüm esas alınmıştır.*
- Dezenflasyon sürecinin yurt içi talepte dengelenme, Türk lirasında reel değerlendirme ve enflasyon beklentilerinde düzelme vasıtasıyla güçleneceği öngörülmektedir.*

«Çıktı Açığı» olarak bakıldığında (Uzun Dönem Trendlerinden Sapma)
Tarım **%-5.29**, Sanayi **%-5.14**, Hizmet **%+5.16**, GSYH **%+0,58**

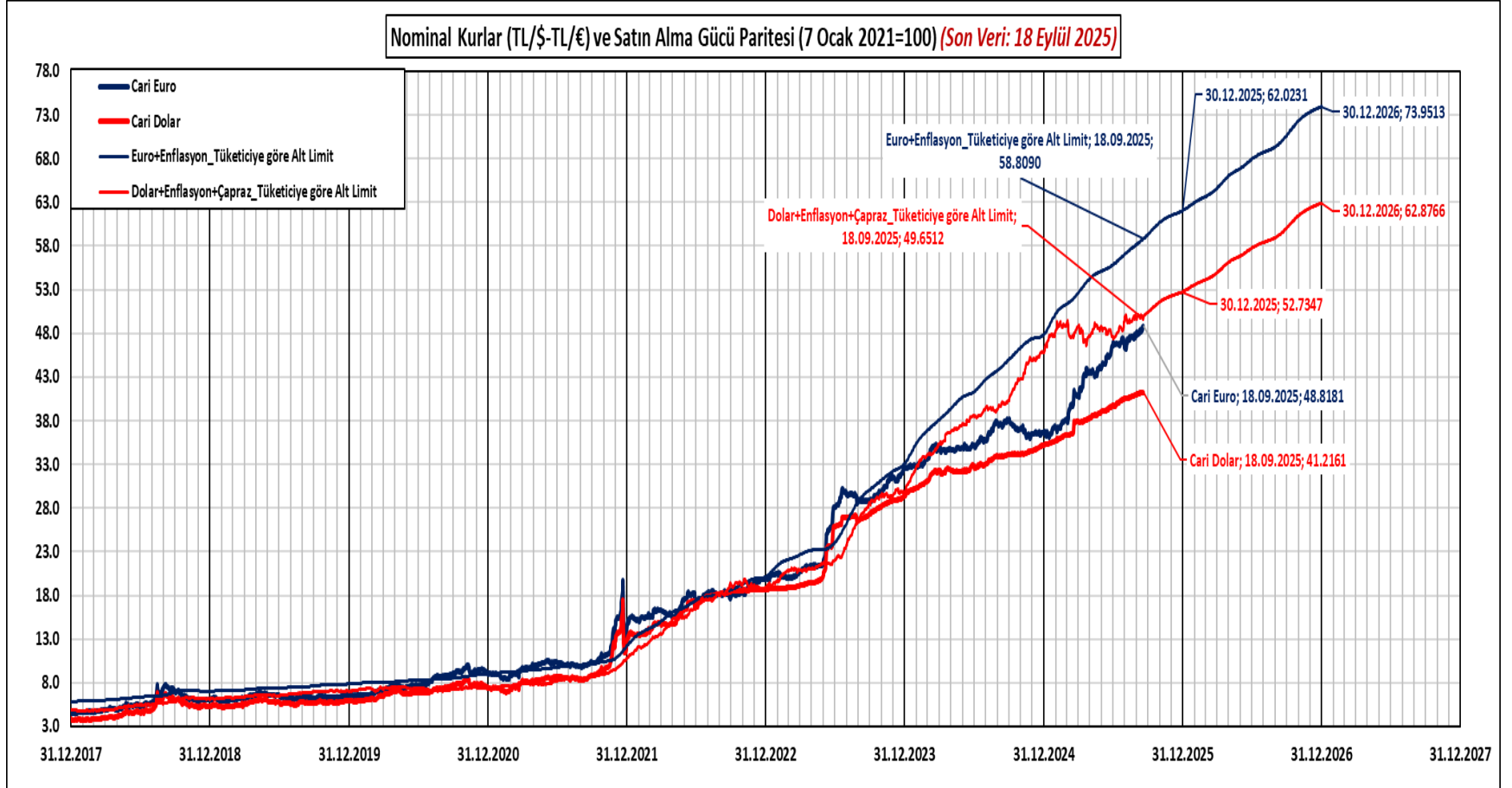

Makro-finansal Dengeler açısından Türk Ekonomisi «Teknik Resesyon» da

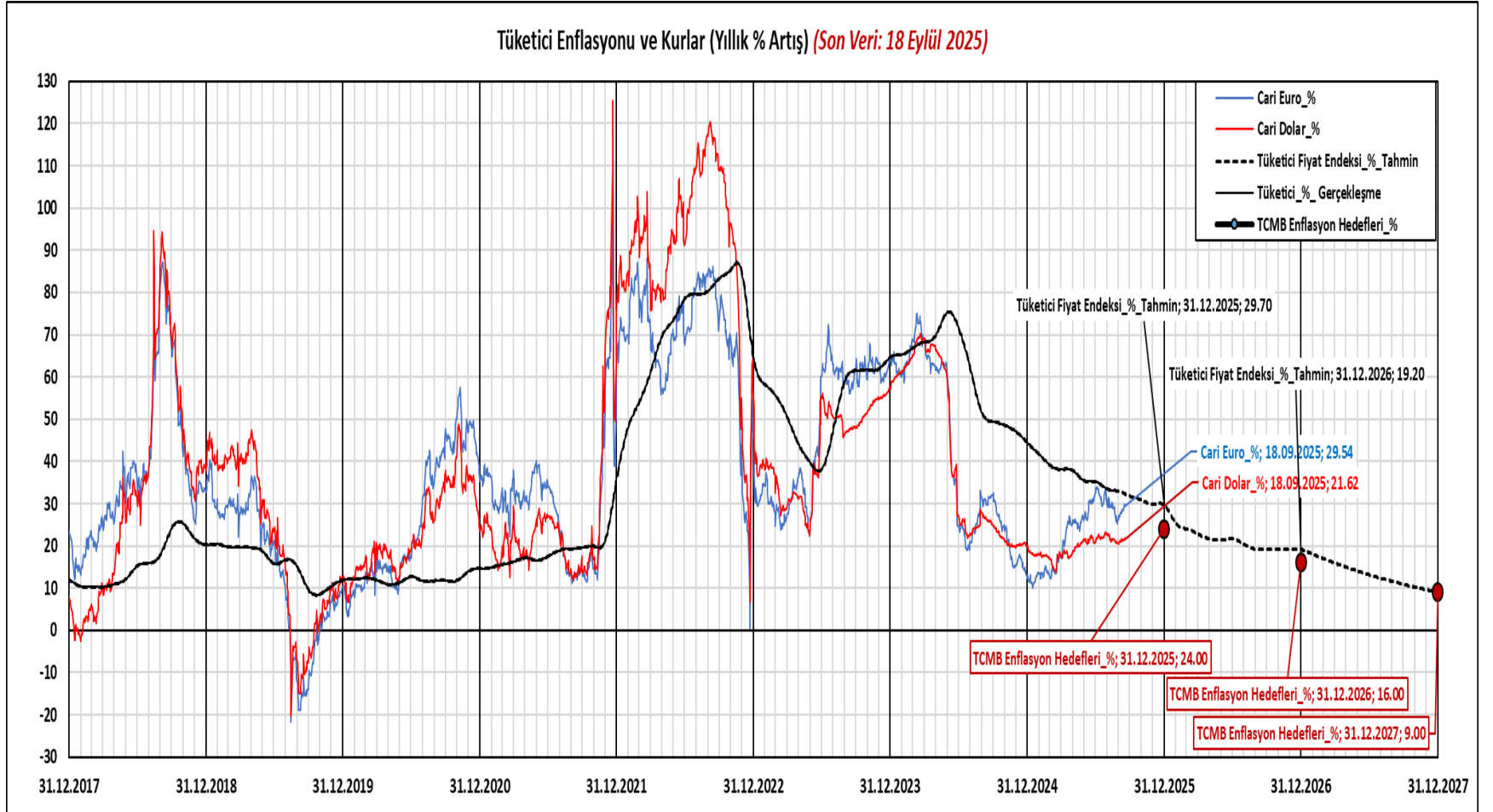
Merkezi Bütçe açığı %-5.12 GSYH, Cari Açık %-1.33 GSYH, (Hane halkı + Şirket) %3.79 GSYH

TL Tüketiciyle ölçüldüğünde %20,46 aşırı değerli Parite değerleri, Dolar için 49.65 TL, Euro için 58.81TL

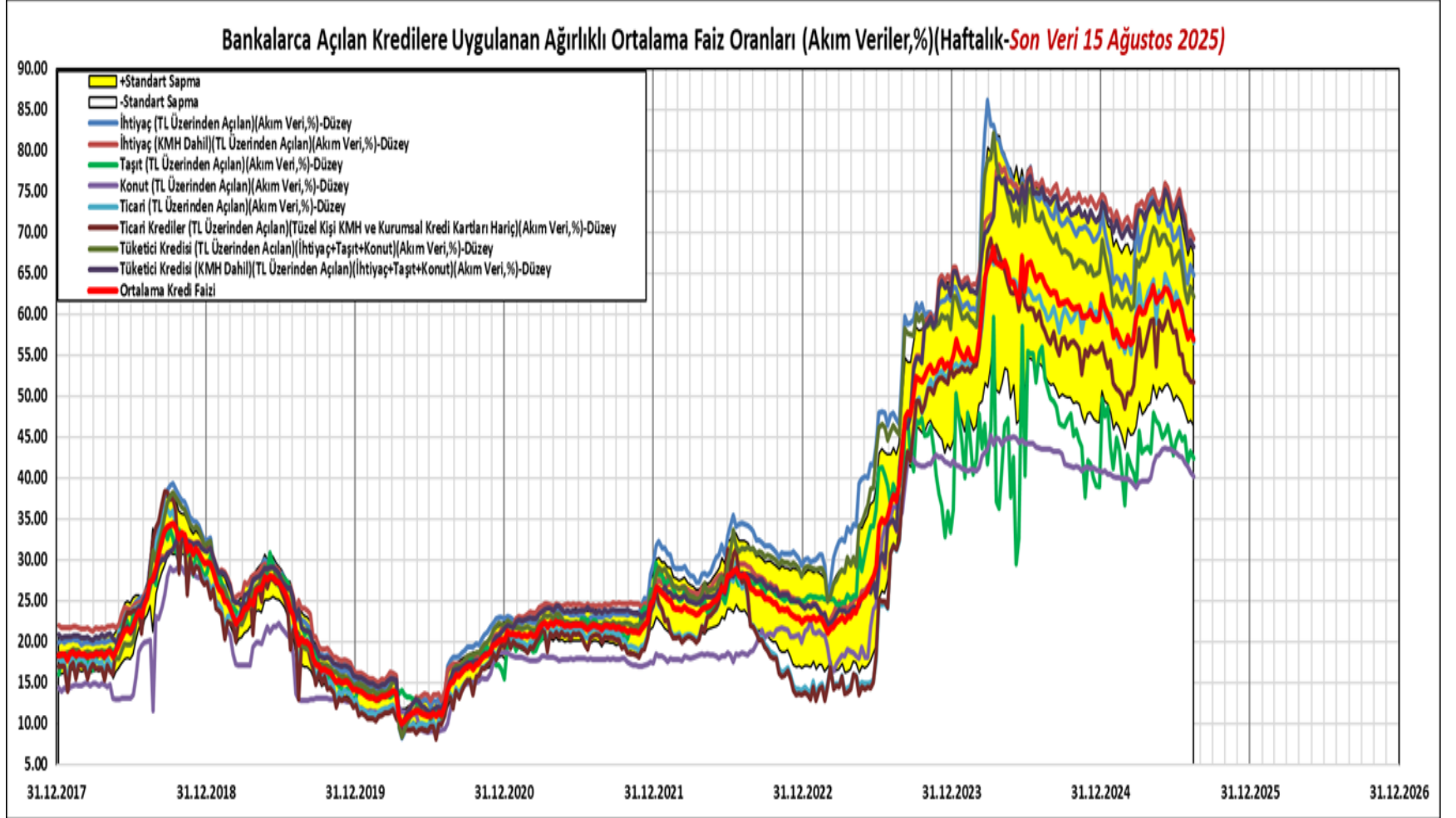
18 Eylül 2025 itibariyle doların yıllık artış hızı %21.62, enflasyon %32.29 2025 yıl sonu enflasyon hedefi %24'e ulaşmanın temel aracı

15 Ağustos 2025 itibariyle kredi faizleri %46.39<%56.90<%67.42
İhtiyaç kredisi %69.25

Tarih	İhtiyaç (TL Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	İhtiyaç (KMH Dahil)(TL Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Taşıtl (TL Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Konut (TL Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Ticari (TL Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Ticari (EUR Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Ticari (USD Üzerinde Açılan)(A kim Veri,%)- Düzy	Ticari Krediler (TL Üzerinde Açılan)(T üzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)(Ak ım Veri,%)- Düzy	Tüketici Kredisi (TL Üzerinde Açılan)(ih tiyaç+Taşı t+Konut) (Akım Veri,%)- Düzy	Tüketici Kredisi (KMH Dahil)(TL Üzerinde Açılan)(ih tiyaç+Taşı t+Konut) (Akım Veri,%)- Düzy	Ortalama Kredi Faizi	+Standart Sapma	-Standart Sapma	Standart Sapma
4.07.2025	69.43	73.81	44.48	43.08	62.71	6.37	8.82	57.98	66.79	72.80	61.39	72.64	50.13	11.25
11.07.2025	70.57	75.16	45.65	42.70	61.30	7.24	8.67	55.16	67.61	73.99	61.52	73.28	49.75	11.76
18.07.2025	67.57	73.14	44.63	42.57	60.63	6.67	8.07	55.01	65.56	72.33	60.18	71.24	49.12	11.06
25.07.2025	65.17	72.17	45.03	41.90	58.71	7.17	8.63	52.86	63.01	71.13	58.75	69.35	48.14	10.60
1.08.2025	63.74	69.14	41.91	41.37	57.60	6.46	8.48	52.48	61.47	68.10	56.98	67.15	46.80	10.18
8.08.2025	65.96	70.18	43.20	40.70	58.04	6.12	7.88	51.89	63.43	69.10	57.81	68.54	47.09	10.72
15.08.2025	64.73	69.25	42.46	40.14	56.55	6.30	7.96	51.75	62.15	68.18	56.90	67.42	46.39	10.52

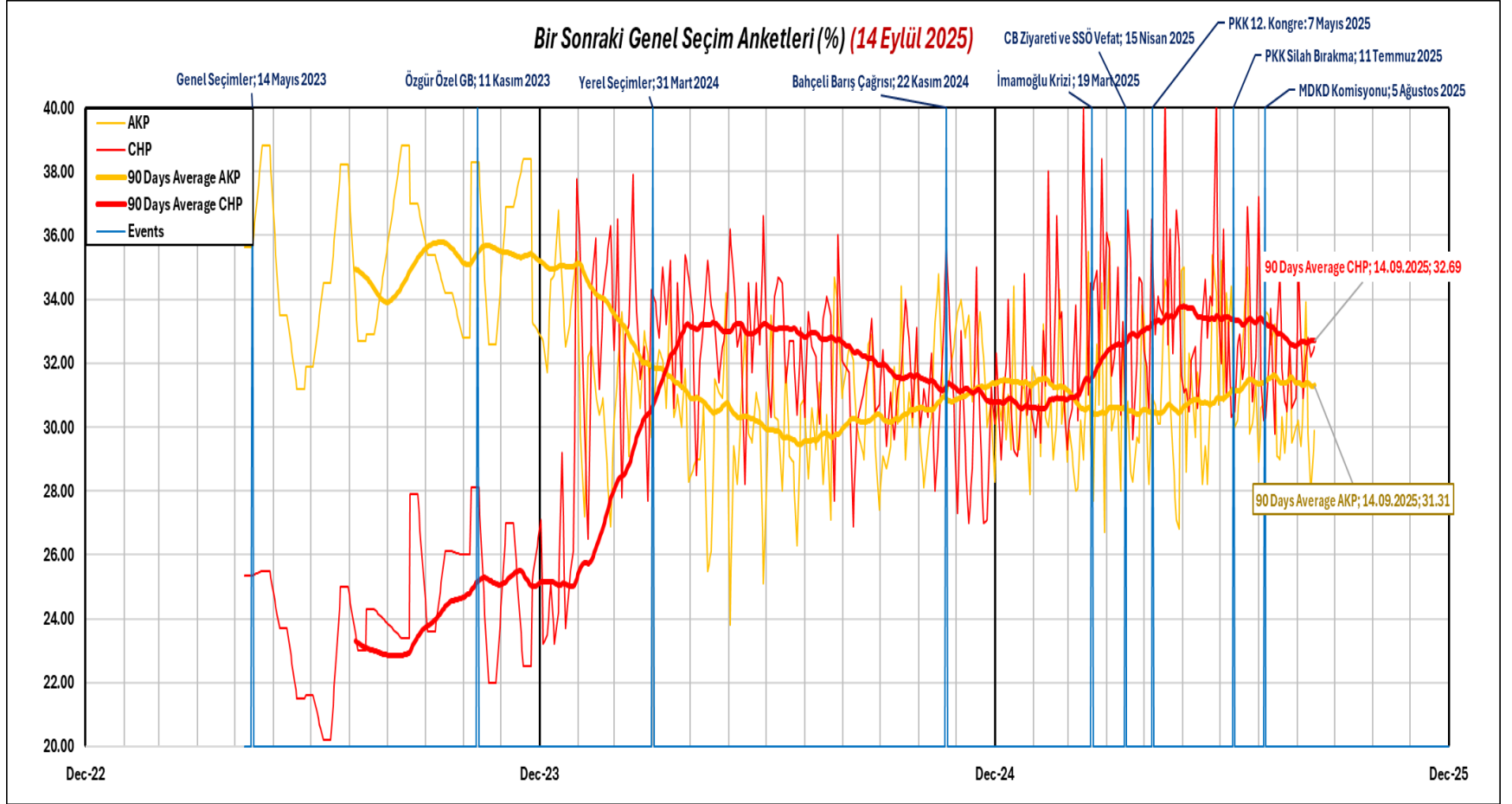
Kredi faizleri: Konuyu hiç açmayalım

SEÇİM ANKETLERİ

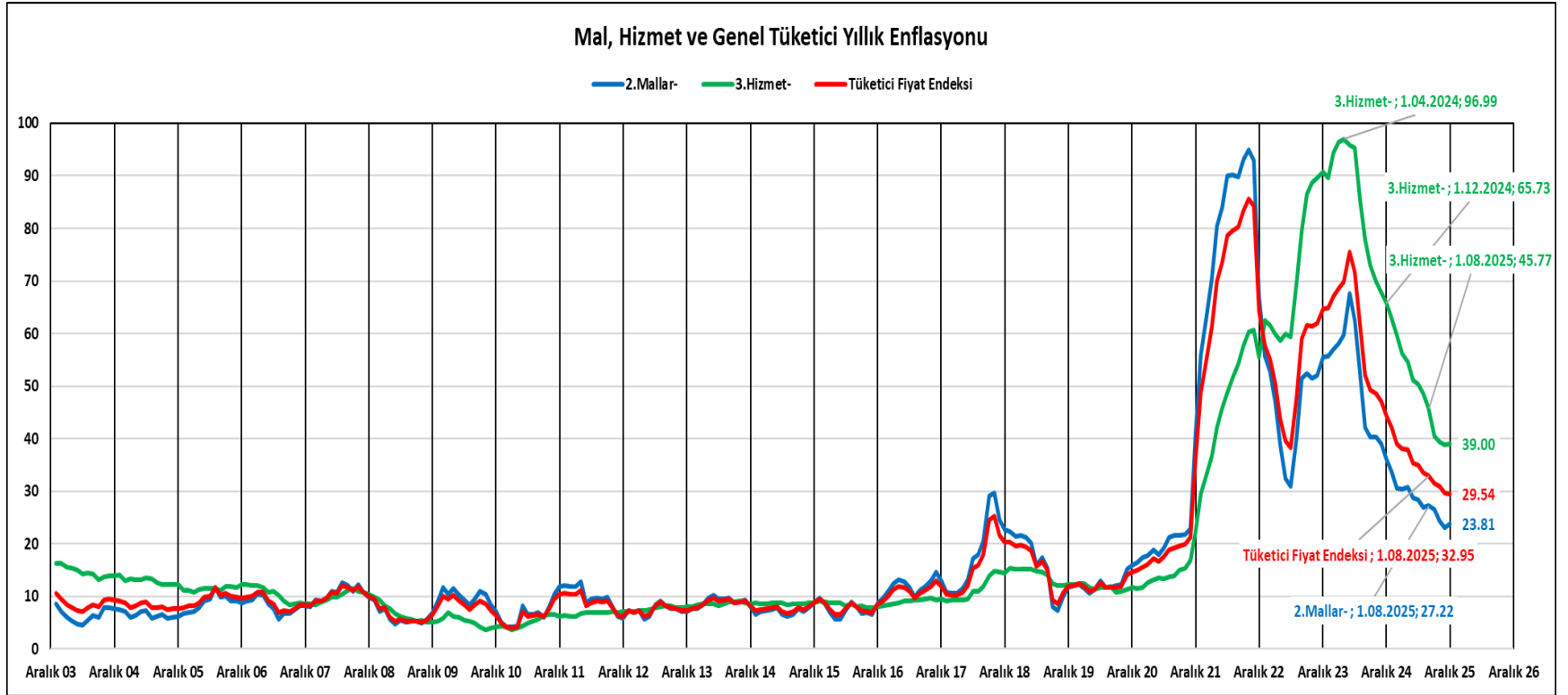
Bir Sonraki Seçim Anketleri

14 Eylül 2025 itibariyle CHP %32.69, AKP %31.31 (90 günlük ortalamalar)

Yeşil eğri hizmet enflasyonu... %45,77..Mavi eğri mal enflasyonu %27,22, Kırmızı eğri Tüketici %32,95...

Ağustos Yıllık oranlar...Yelpaze (Standart Sapma) çok geniş... Kur politikası mal enflasyonunu iyi-kötü maliyet açısından kontrol ediyor, ama hizmet enflasyonu tamamıyla kontrol dışı! Sağlık sigortası, araba sigortası, ev kiralari, daire aidatları, ulaşım, iletişim, benzin, köprü, otoyol paraları derken orta sınıf hareket edemez hale geldi! Fakir gene fakir de orta sınıf göçtü! CHP mitinglerini dolup taşıran orta sınıf!

AB/ABD'de ve TÜRKİYE'DE POPÜLİZM

**Bundan sonrası ChatGPT'ye
sorulan sorular ve alınan cevaplar**

ABD ve AB'de aşırı sağ popülist partiler ne kadar oy alıyor, kaç tanesi iktidarda veya iktidara yakın ve siyasi ve ekonomik istikrar açısından performansları nasıl değerlendirilebilir?

Aşağıda ABD ve Avrupa Birliği'nde aşırı sağ / sağ popülist partilerin güncel durumu, oy oranları, iktidara yakınlık halleri, ve siyasi-ekonomik istikrar açısından performanslarına dair bir değerlendirme var.

Tanım: Kim “aşırı sağ / sağ popülist”?

- “Popülist sağ / aşırı sağ” genelde göç karşıtlığı, milliyetçilik, ulus-üstü kurumlara şüpheci yaklaşım, ulusal kimlik / kültürün korunması gibi unsurlar taşır.
- ABD’de bu tanım biraz farklıdır; Cumhuriyetçi Parti içindeki “MAGA / Trump tarzı” popülist sağ unsurlar, göç, ulus-devletçilik, kültürel muhafazakârlık vurgularıyla aşırı sağ düşüncelere yaklaşır.
- Avrupa’da bu tanım daha net: Ulusalçı partiler, göç sertliği, AB’ye eleştiriler, kimi yerlerde otoriter eğilimler içeriyor.

Genel Değerlendirme

- Aşırı sağ / sağ popülist partilerin oy oranları birçok AB ülkesinde %20-30 bandında; bazı yerlerde bu oran daha da yüksek. Almanya’da AfD gibi partiler doğu eyaletlerinde çok yüksek pay alıyor, Hollanda’da PVV birinci parti olabiliyor.
- Ancak çoğu durumda tek başına iktidar kurmaktan uzaklar—koalisyon ya da iktidar dışı destekçi pozisyonlar daha yaygın.
- Seçmen desteği büyüyor ancak çoğu ülke için siyasi kurumlar, anayasal çerçeveler hâlâ işliyor; hukukun üstünlüğü baskıya uğrama riski var ama sistem tamamen çökmüş değil.
- Ekonomik performans genelde kararsızlıklarla dolu: enflasyon, enerji maliyetleri, küresel krizler, göç politikalarındaki belirsizlik gibi dışsal etkenlerden etkileniyorlar. Bu partilerin iktidarda olması bazı düzenlemelerde hızlı değişim getirirse de uzun vadeli sürdürülebilir büyüme açısından riskler barındırıyor.

Almanya-İtalya-Polonya

Aşırı Sağ popülist Siyasetin Durumu

Genel Sonuçlar & Eğilimler

- **Aşırı sağ / sağ popülist partiler AB ülkelerinde artan bir oyuncu; hem oy oranları yükseliyor hem de bazı ülkelerde doğrudan iktidarda ya da koalisyon ortağı konumundalar.**
- **Ancak tek başına çok güçlülerse bile çoğu zaman kurumlar, AB mekanizmaları, hukukun üstünlüğü, koalisyon ihtiyaçları gibi faktörler onların “sert” programlarını sınırılıyor.**
- **Ekonomik performans genelde kırılgan: yüksek kamu borcu, enflasyon baskısı, enerji maliyeti, dış borç/euro bölgesiyle olan bağımlılıklar gibi alanlarda riskler mevcut. Ancak siyasi söylem ve politika yönelimleri tam reform odaklı değil; daha çok kimlik, göç, ulus-devlet vurgusu ön planda.**

Fransa-Macaristan-İspanya

Aşırı Popülist Siyasetin Durumu

Eğilimler & Öğrenilen Dersler

- Aşırı sağ partiler hem oy oranlarını hem siyasi nüfuzlarını artırıyor; fakat çoğu durumda tek başına iktidar kurmaktan ziyade destek/koalisyon ortağı ya da güçlü muhalefet pozisyonunda kalıyorlar.
- Kurumsal yapıların gücü (Anayasa, yargı bağımsızlığı, medya özgürlüğü, seçim sistemi) istikrar açısından kritik. Bu kurumların zayıflaması, kısa vadeli siyasi avantaj sağlayabilir ama uzun vadede yatırım, yurtdışı finansman ve toplumsal güven için risk oluşturuyor.
- Ekonomik istikrar açısından: Aşırı sağ partilerin aday olduğu ülkelerde enflasyon, enerji fiyatları, dış baskılar (özellikle tedarik zinciri, enerji ithalatı, döviz etkileri) önemli problem alanları. Ayrıca bütçe disiplini, kamu borç yönetimi ve AB/uluslararası finans kurumları ile uyum riskleri dikkat çekiyor.
- Toplumsal kutuplaşma yükseliyor; göç, kültür, kimlik meseleleri ekonomik meselelerden daha fazla öne çıkabiliyor. Bu, politika belirsizliğini artırıyor.

Türkiye’de Popülizm

Türkiye?

Türkiye'deki "aşırı sağ / sağ popülist" akımların durumu biraz daha karmaşık çünkü "aşırı sağ" tanımı Türkiye bağlamında Avrupa'daki karşılıklarından farklılıklar gösteriyor. Ama gene de gözle görünür bazı trendler, partiler ve etkiler var.

Siyasi & Kurumsal Etkiler / İstikrar Açısından Değerlendirme

- Siyasi Kurumlar ve Hukukun Üstünlüğü:

Türkiye'de son yıllarda yürütmenin gücünün artması, seçim sistemi değişimleri, yargı bağımsızlığı, medya ve kurumlar üzerindeki kontrol mekanizmalarının eleştirileri gündemde. Bu, "*popülist anayasal gerileme (constitutional backsliding)*" tartışmalarına sebep oluyor. Bir akademik çalışma, 2010 referandumu ve 2017 anayasa değişiklikleriyle yargının bağımsızlığında belirgin bir zayıflama olduğunu tespit ediyor. (arXiv)

- Gündem Belirleme Gücü:

Aşırı sağ ya da popülist söylemler göç, kimlik, sınır güvenliği gibi konularda kamuoyunun ve medyanın gündemini etkiliyor; bu konular siyasi tartışma içinde önemli yer kaplıyor. (PERSPEKTİF)

- Seçim Güvenliği ve Oy Değişimleri:

Bazı analizler (örneğin 2023 cumhurbaşkanlığı seçimleri gibi) sonuçlarda yerel bölgelerde "aşırı oy değişimleri", oy ve katılım oranlarında olağan dışı hareketler olup olmadığına dair istatistiksel analizler yapılabileceğini belirtiyor; fakat bunların büyüklüğü ve etkisi konusunda fikir birliği yok. (arXiv)

Ekonomik İstikrar Açısından Değerlendirme

- Aşırı sağ söylemler ekonominin doğrudan yönetiminde başat bir rol almıyor; politikalar hâlâ ekonomi-politik istikrar, enflasyon, faiz, döviz kuru gibi makro değişkenler üzerinden yönlendiriliyor.

- Ama söylemler ve kamuoyu baskısı, göçmenlerle ilgili mali, sosyal hizmet yükleri, sınır güvenliği giderleri gibi alanlarda harcama ya da politika yönelimlerini etkileyebiliyor. Bu da bütçe planlamasını zorlaştırabilir.

- Kurumsal güven açısından: yatırımcı algısı, hukukun üstünlüğü, şeffaflık, öngörülebilirlik önemli. Aşırı sağ söylemler, aykırı kararlarla ya da hukuki belirsizliklerle ilişkili algı oluşturduğunda, sermaye yatırımı ve dış finansman için risk teşkil edebilir.

AKP aşırı sağ popülist bir parti mi?

AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi) genellikle muhafazakâr-demokrat veya sağ-merkez bir parti olarak tanımlanıyor, ancak bazı analistler son yıllarda partinin söylem ve politika tarzında popülist ve milliyetçi unsurların arttığını vurguluyor. Burada ayrımı netleştirmek için birkaç ölçüt kullanmak gerekiyor:

1. Aşırı Sağ Popülizm Tanımı

Siyaset bilimi literatüründe aşırı sağ popülizm genellikle şu üç unsuru içerir:

1. Milliyetçilik ve göç karşıtlığı — ulusal kimliğin korunması, yabancı veya göçmen karşıtı söylemler.
2. Elit-karşıtlığı ve halkın sesi vurgusu — "halkın iradesi"nin "elit"lere, bürokrasiye veya uluslararası kurumlara karşı savunulması.
3. Liberal demokratik kurumlara mesafeli duruş — kuvvetler ayrılığı, medya özgürlüğü, yargı bağımsızlığı gibi unsurlara zaman zaman meydan okunması.

Avrupa'da Marine Le Pen (Fransa), Giorgia Meloni (İtalya) veya Viktor Orbán (Macaristan) gibi liderlerin partileri bu kategoride anılıyor.

2. AKP'nin Evrimi: 2002'den Bugüne

- **2002–2011:** AKP başlangıçta muhafazakâr demokrat kimlikle, AB üyeliği, piyasa reformları, demokratikleşme söylemleriyle iktidara geldi. Bu dönem genellikle sağ-merkez, liberal reformcu olarak görülüyor.
- **2011 sonrası:**
 - o Daha milliyetçi ve güvenlik odaklı bir çizgiye kayış (özellikle 2016 darbe girişimi sonrası).
 - o "Halkın iradesi vs. elitler / bürokrasi / dış güçler" söylemiyle popülist unsurların artışı.
 - o Göç ve mülteci politikalarında esnek bir tavır: hem sığınmacılara kapı açıldı hem de zaman zaman sert güvenlikçi söylemler üretildi.
 - o 2017 Anayasa değişiklikleriyle başkanlık sistemi, yürütmenin yetkilerini artırdı; kuvvetler ayrılığı ve yargı bağımsızlığı konularında eleştiriler yükseldi.

Bu özellikler, bazı akademisyenlerin AKP'yi "otoriter popülist" veya "illiberal demokrasi" yönünde sınıflandırmasına neden oldu.

AKP aşırı sağ popülist bir parti mi? (Devam)

3. Aşırı Sağ Kategorisine Girer mi?

- **Milliyetçi Söylem:** Özellikle MHP ile Cumhur İttifakı sonrası milliyetçi retorik yükseldi, bu yönüyle Avrupa'daki sağ popülist partilere benzetmeler yapılıyor.
- **Göç Konusu:** İlginç fark, Avrupa'daki aşırı sağ partiler sert göç karşıtı iken, AKP Suriyeli sığınmacılara yönelik daha esnek ama seçici bir politika yürüttü; son yıllarda kamuoyundaki baskı nedeniyle söylem sertleşti.
- **Uluslararası Kurumlar:** AB ile gerilim, Batı karşıtı söylemler, “milli ve yerli” vurgusu da popülist sağla benzeşiyor.
- **Kültür / Kimlik:** Dindarlık, geleneksel değerler, aile vurgusu güçlü.

Ama ekonomi politikası (devletçi yatırımlar, sosyal yardımlar, altyapı projeleri) ve dış politika (NATO üyeliği, pragmatik ittifaklar) bakımından AKP, Avrupa'daki tipik aşırı sağ popülist partilerden daha geniş bir yelpazede hareket ediyor.

4. Siyasi ve Ekonomik İstikrar Açısından

- **Siyasi:** Güçlü başkanlık sistemi ve merkezileşmiş iktidar, kısa vadede siyasi istikrar sağladı; ama uzun vadede demokratik kurumların zayıflaması risk yaratıyor.
- **Ekonomik:** Popülist politikalar (düşük faiz, yüksek harcama, sosyal destekler) kısa vadede büyümeyi destekledi; uzun vadede yüksek enflasyon, kur istikrarsızlığı, yatırımcı güveni sorunları ortaya çıktı.
- **Toplumsal:** Kutuplaşma ve kimlik siyaseti arttı; popülist söylemler sosyal uyumu zorlayabilir.

“AKP 2002-2025: Popülist Söylem, Ekonomi Politikaları ve Demokratik Kurumlarla İlişki”

2002-2007: Kuruluş ve Reform Dönemi

- **Popülist Söylem:** “milletin iradesi”, vesayet karşıtlığı, AB ile uyum talepleri
- **Ekonomi Politikaları:** Finansal kriz sonrası IMF/DB-uyum programları, özelleştirme, enflasyon düşüşü, büyüme
- **Demokratik Kurumlarla İlişki:** AB süreçleri, anayasa reformu tartışmaları, yargı üzerindeki vesayet baskısının azaltılması

2008-2013: Kriz Sonrası Merkezileşme ve Güç Konsolidasyonu

- Söylemde değişim: elit karşıtlığı artıyor, dış güçler ile mücadele vurgusu artıyor
- Ekonomi: küresel kriz etkisi, kamu borcu, dış yatırımlar, inşaat ve büyük projeler, kamu harcamalarında artış
- Demokrasi Kurumları: HSYK, yargı reformu tartışmaları, medya baskıları, sivil toplumla ilişkilerin gerilmesi

2014-2018: Başkanlık Sistemi ve Kutuplaşma

- Söylem: ulusal ve yerli vurgusu, referandum kampanyaları, “dış güçler” teması, terör / güvenlik söylemi
- Ekonomi: döviz kuru oynaklığı, faiz politikaları, büyüme-yavaşlama işaretleri, büyük kamu projeleri, altyapı yatırımları
- Demokratik Kurumlarla İlişki: 2016 darbe girişimi sonrası OHAL, anayasa değişikliği ile başkanlık sistemine geçiş, muhalefet üzerindeki kısıtlamalar

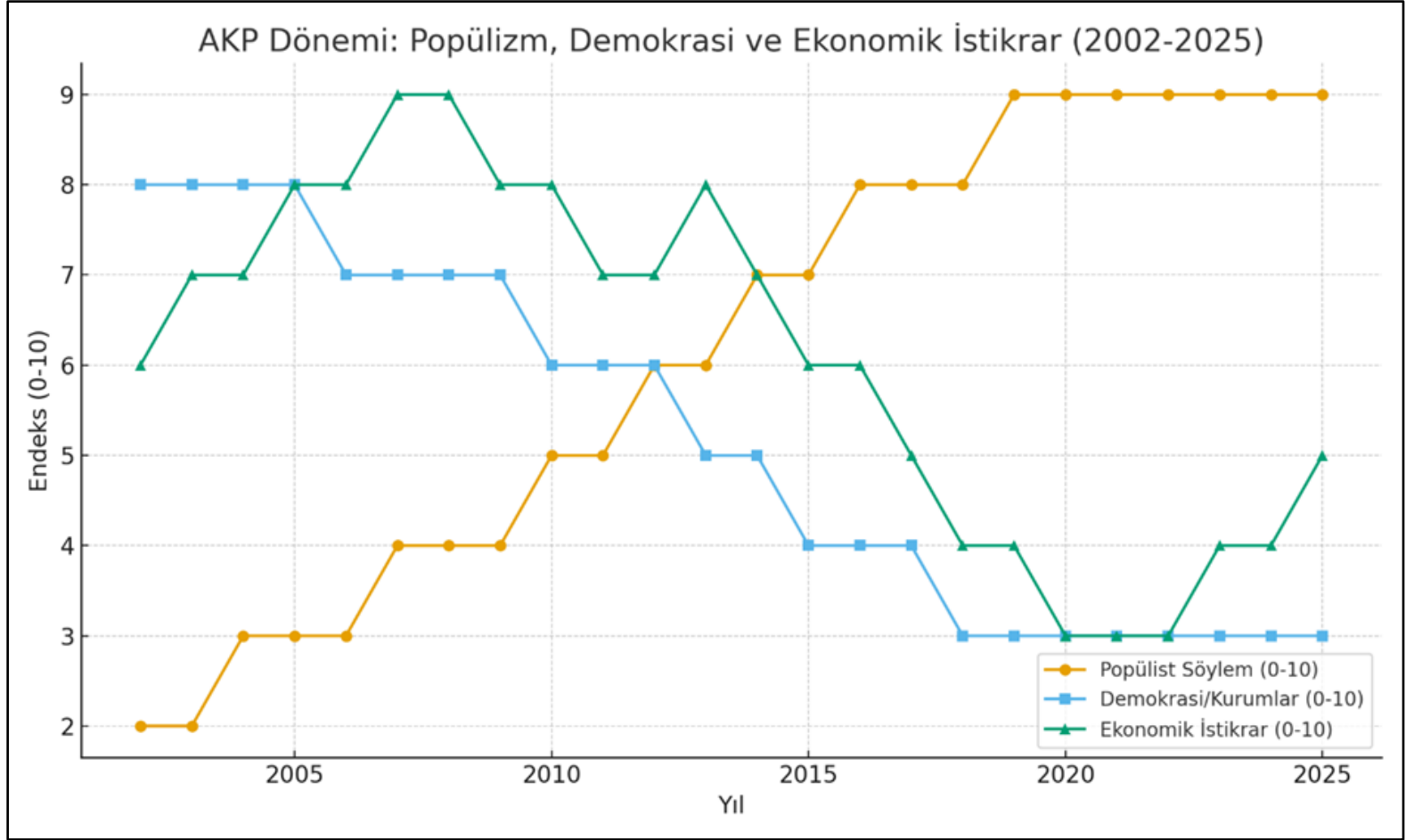
2019-2025: Kriz, Ekonomik Zorluklar ve Yeni İttifaklar

- Söylem: mülteci güvenlik gündemi, ekonomik kriz vurgusu, kutuplaşma, toplum-elite karşıtlığı sürüyor
- Ekonomi: yüksek enflasyon, TL'nin değer kaybı, mevduat korumaları, borçlanma, kamu borç yükü, dış borç sorunları
- Demokratik Kurumlarla İlişki: yargı bağımsızlığında gerilemeler, medya sansürü ve baskılar, muhalefetle hukuk üzerinden çatışma, seçim düzenlemeleri

AKP aşırı sağ popülist bir parti mi? (Çizelge)

Dönem	Popülist Söylem Yoğunluğu	Ekonomik Performans / Politikalar	Demokratik Kurumların Durumu
2002-2007	Orta derecede	Yüksek büyüme, düşük enflasyon	Görece güçlü, reform süreci açık
2008-2013	Artış gösteren	Kriz ve kamu harcamalarıyla birlikte büyüme; borçlar artıyor	Kurumlar üzerinde baskı artıyor
2014-2018	Yüksek	Dalgalı ekonomi, siyasi baskılar	Yargı, medya, parlamenter denetim azalma
2019-2025	Çok yüksek	Enflasyon ve kriz; ekonomik güven sarsılıyor	Demokratik kurumlarda sıkıntılar var, denge-kontrol zayıflıyor

AKP aşırı sağ popülist bir parti mi? (Grafik)

Demokrasinin eřitleri Enstitüsü" (VDEM)
"V-Dem Institute-Göthenburg Üniversitesi-İsveç

TÜRKİYE'DE POPÜLİST ANAYASAL GERİLEME **(Constitutional Backsliding)** **(Democratic Backsliding)**

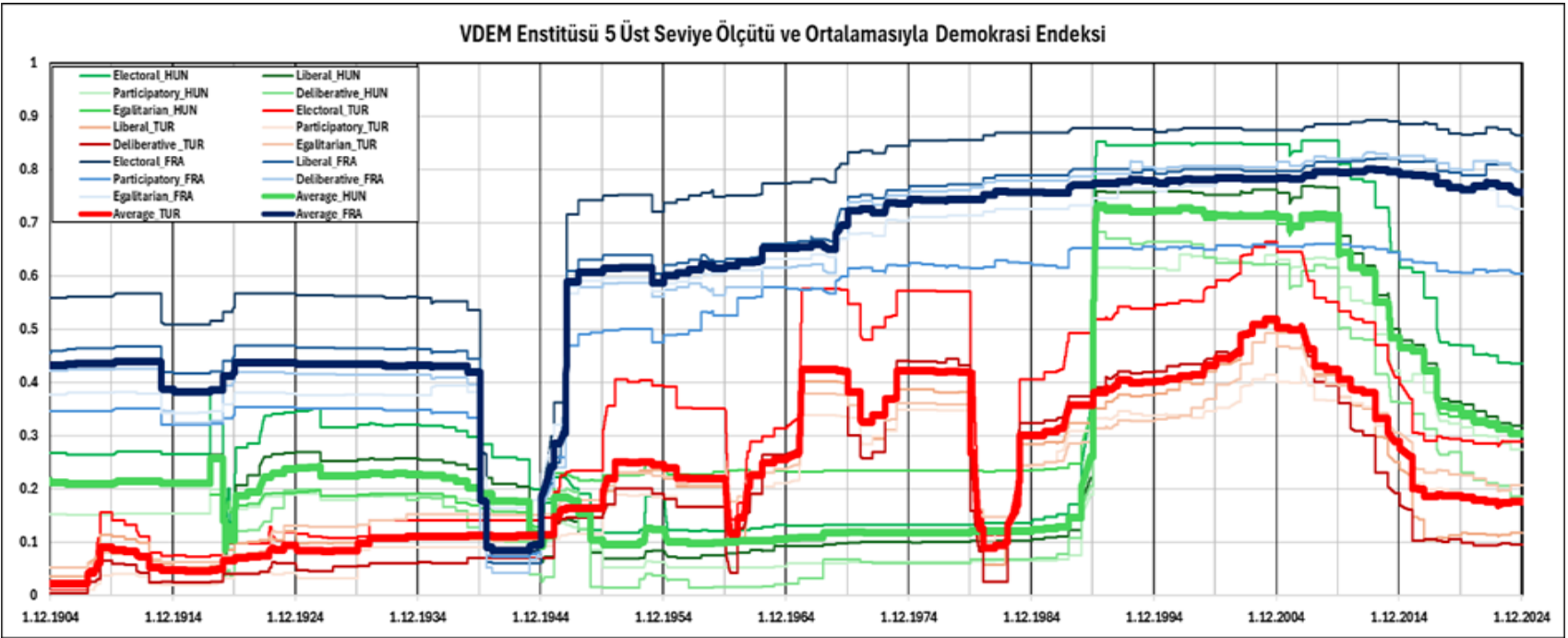
ChatGPT Stop

“Demokrasinin Çeşitleri Enstitüsü” (VDEM) nün “V-Dem Institute-Göteborg Üniversitesi-İsveç” beş üst seviye demokrasi ölçütüyle 1904 yılından 2024 yılına kadar Fransa, Macaristan ve Türkiye...(30 Temmuz 2025)

Macaristan (Yeşil Eğri) şu anda AB’de demokrasi referansları açısından en kötü görünümde olan ülke...2009 yılından beri sürekli ve hızlı bir gerileme içerisinde...Nisan 2026 seçimlerinde muhalefetin Orban’ı devirmesiyle bu kötü gidişatın duracağı beklentisi var. Halbuki, 1999 yılında Sovyetler Birliği çöküp de bağımsızlığını kazanınca olağanüstü bir sıçrama yapmıştı. Şimdi Sovyetler zamanındaki demokrasi seviyesine neredeyse geri dönmüş.

Fransa (Mavi Eğri) , referans olarak kullanılabilir. Sadece 1941-1944 İkinci Dünya Savaşı, Alman İşgali sırasında Parlamento kapatıldığı ve siyasi özgürlükler askıya alındığı için sıfırlanmış. Ama, demokrasi standartları 2. Dünya Savaşı sonrasında, öncesine göre gene gelişmiş.

Türkiye (Kırmızı Eğri), 2. Dünya savaşı sonrasında çok partili siyasete geçilince bir demokratikleşme hareketliliği yaşamış. 1965 seçimlerinden sonra demokrasi standartları yükselmiş. 1980 darbesiyle kesintiye uğramış. Ama nihayetinde, demokrasi standartları1984-2004 döneminde tedrici bir eğilimle iyileşmeye devam etmiş. Ve güm...Şimdilerde yerlerde sürünüyoruz. AB’nin en kötüsü Macaristan da kötüyüz.

Türkiye'de İş Dünyası ve Demokrasi

Ekonomik Güç, Örgütlenme ve Gelecek Senaryoları

2025–2030

ChatGPT On

İş Dünyasının Rolü: Güç ve Örgütlenme

- **Ekonomik Güç: Özel sektör GSYH'nin %80+ üretiyor, ihracatın %80'i iş dünyasında.**
- **Örgütlenme: TÜSİAD, MÜSİAD, TOBB, TÜRKKONFED gibi örgütler geniş tabanlı ama farklı önceliklere sahip.**
- **Siyasi Etki: Kriz dönemlerinde demokratikleşme talepleri artıyor; istikrar dönemlerinde ise zayıflıyor.**
- **Sorunlar: Dağınık çıkar grupları, kısa vadeli çıkarlar, siyasi baskı ve çıkar bağımlılıkları.**

İş Dünyası ve Demokrasi: 1990–2025

Zaman Çizelgesi

Türkiye'de İş Dünyası ve Demokratikleşme İlişkisi – Zaman Çizelgesi

1995: Gümrük Birliği - İş dünyası AB entegrasyonu için güçlü destek verdi

1999: AB adaylığı - TÜSİAD demokratikleşme ve uyum yasalarını savundu

2001: Ekonomik kriz - İş dünyası IMF programı ve yapısal reformları destekledi

2005: AB müzakereleri başladı - Demokratik reformlara açık destek

2010: Yüksek büyüme dönemi - İş çevreleri istikrara öncelik verdi, demokrasi vurgusu zayıfladı

2013: Gezi sonrası - İş dünyası sınırlı tepki verdi, açık demokratikleşme talebi düşük

2016: Darbe girişimi - İş dünyası demokrasiye sahip çıkma vurgusu yaptı

2018: Ekonomik dalgalanma - Kur ve enflasyon krizinde kurumsal istikrar talepleri arttı

2021: Pandemi sonrası - Ekonomi odaklı ama demokrasi talebi sınırlı

2023: Seçimler - İş dünyası ekonomik istikrar ve reform beklentisiyle daha temkinli

2030'a Kadar Olası Senaryolar

İyimser Senaryo:

- Ekonomik istikrar, AB entegrasyonu, kurumsal reformlarla demokrasi ve piyasa güçlenir.

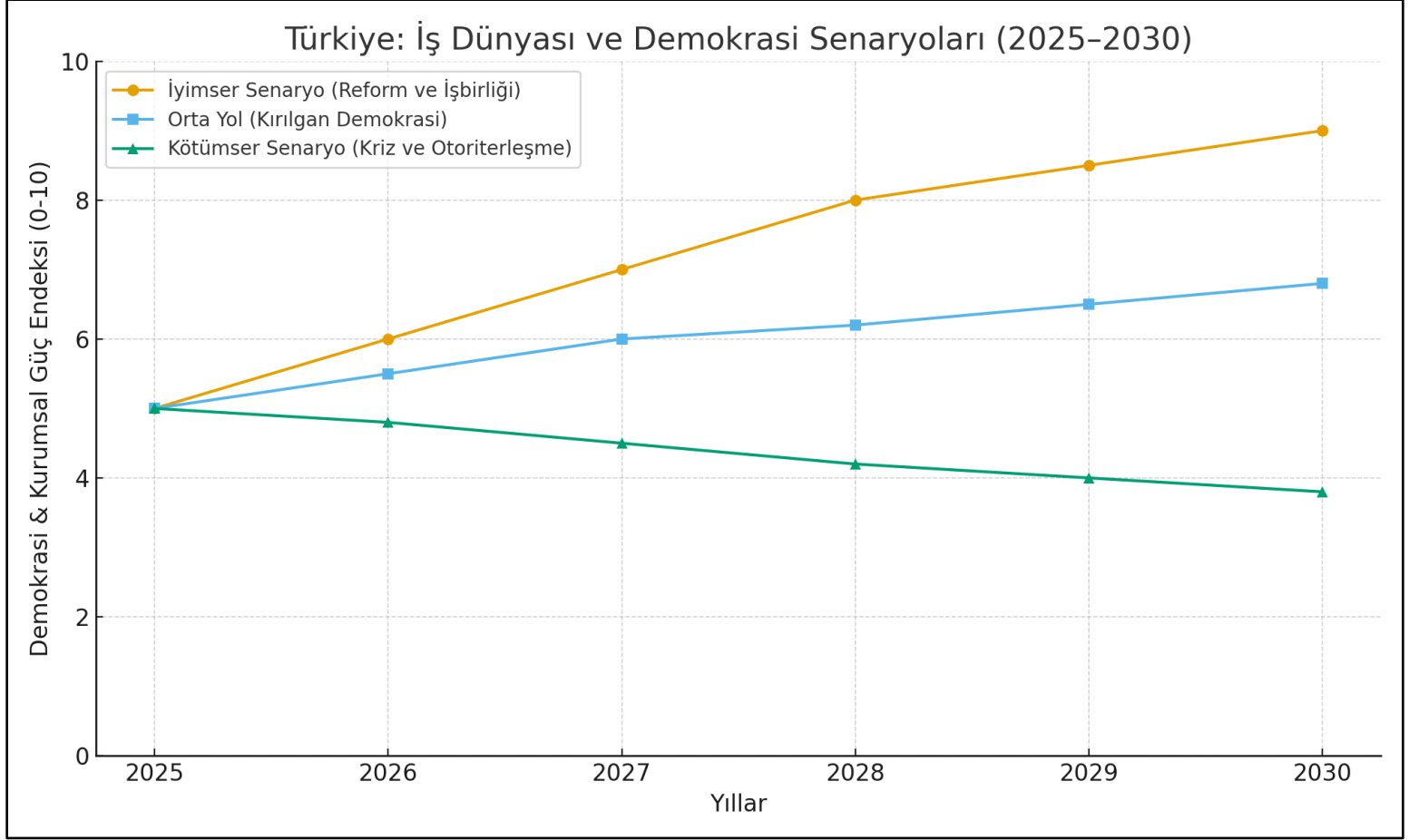
Orta Yol Senaryosu:

- Kısmi reformlar, kırılgan demokrasi, yatırım ortamında sınırlı iyileşme.

Kötümser Senaryo:

- Ekonomik kriz, otoriterleşme ve yatırım ortamında bozulma, kurumların zayıflaması.

2030 Senaryo Grafiđi

Sonuçlar ve Öneriler

- **İş dünyası ekonomik gücüyle demokratikleşmede önemli rol oynayabilir.**
- **Ancak örgütlenme dağınıklığı ve siyasi baskılar etkisini sınırlıyor.**
- **Uzun vadede reform, şeffaflık ve hukuk devleti talepleriyle daha güçlü bir aktör haline gelebilir.**
- **2030'a kadar demokratikleşme için ekonomik istikrar ve kurumsal reformlar kritik önemde.**